

ПОДОРОЖ ДО КРАЇНИ КНИЖОК

Любий читачу!

Ми раді знову зустрітися з тобою, а якщо ми ще не знайомі, то зробимо це в цьому навчальному році. За літо ти відпочив, зміцнів, підріс, подорослішав, краще читаєш і запам'ятовуєш.

А чи подобається тобі подорожувати? Тож запрошуємо тебе у подорож сторінками книжок, де ми поринемо в минуле, відвідаємо інші країни, пофантазуємо, дізнаємося багато нового й цікавого.

Валентин Бичко

Я ПРИЙДУ РАНІШ ЗА ВСІХ!

Ще і сонце не вставало,
А я встав (лиш ледве – світ!).
Миттю скинув одіяло,
Вмивсь, одівся – все як слід!
Це ще краще... Тож – побіг!..
Перший день навчання в школі –
Я прийду раніш за всіх!

Йду, гойдаючи портфелик,
По городах – навпрошки.
Он прокинувся метелик,
Розтуляє пелюстки.

А ще ближче – по заріччю,
Через луки, повз ярки.
Йду і пісеньку мугичу,
Йду й збиваю будяки.

Вже проснулись і волошки,
Лиш голівками – хить-хить...
Он уже і сонця трошки
Із-за обрїю стримить.

Вже в дубах – в гіллі могучім –
Вітер вранішній гуде...
Все проснулось. Тільки учнів –
Ще нікого і ніде!

От і школа... Як я скучив!
От ступаю на поріг...
Та ніде нікого з учнів...
Я прийшов раніш за всіх!

Жду... Нікого ще немає...
Поглядаю на замок.
Лиш по ганкові гуляє
Перший осені листок.

Час чекання ой нестерпний!
Скільки вже його пройшло!

.....

Це учора все було...
Я й забувся, що у серпні
Тридцять перше є число!
А сьогодні рано-рано
Я прокинувся – і притьмом
До Степана, до Івана, –
В школу підемо гуртом!
Вийшло сонечко на обрїй,
Уклонилося низько нам...

Так, раніш за всіх – це добре,
Тільки з друзями, не сам!

Розкажи, як ти збирався до школи цього року.
Якими були твої враження на шляху до школи першого вересня?

ЛЮДИНА СТВОРИЛА КНИЖКУ

Створення книжки — одне з найвищих досягнень людини. Але спочатку, аби писати й читати, треба було придумати абетку (азбуку).

Ось як про це розповідає англійський письменник *Редьярд Кіплінг* у своїй казці.

Редьярд Кіплінг

ЯК БУЛО ВІНАЙДЕНО АБЕТКУ

Скорочено

Спочатку дівчинка сиділа тихо.

Раптом Теффі сказала:

— Тату, а я щось вигадала, тільки це секрет. Крикни що-небудь, ну, що хочеш.

— А!— вигукнув Тегумай.— Годиться для початку?

— Годиться, — відповіла Теффі. — Знаєш, ти зараз ну чисто мов короп, що роззявив рота. Ану, крикни ще раз.

— А! А! А! — вигукнув Тегумай. — Але ти не смійся з мене, доцю.

— Я і не думаю сміятись, правда, правда, — запевнила Теффі. — Це просто так треба для мого секрету. Скажи знову **а**, тільки не закривай рота і дай мені акулячий зуб. Я хочу намалювати коропа з роззявленим ротом.

— Для чого? — спитав тато.

— Хіба не здогадуєшся? — відповіла Теффі, дряпаючи по березовій корі. — Це буде наш маленький секрет. Коли я намалюю коропа з роззявленим ротом на закурений стіні нашої печери — звісно, якщо мама дозволить, — то ти одразу пригадаєш **а**. Тоді ми зможемо гратись, ніби я вискочила з темного кутка і налякала тебе, крикнучи **а**, — ну, так, як я робила на Бобровому болоті минулої зими.

— А й справді! — сказав тато таким голосом, яким говорять дорослі, коли слухають уважно. — Продовжуй, Теффі.

— От шкода! — сказала Теффі. — Я не вмію малювати всього коропа. Та це нічого, я намалюю щось схоже на його рот. Знаєш, коли ото короп стає на голову і риється в мулі? Отже, нехай це буде короп. Ми можемо гратись, ніби сам короп стерся, лишився тільки рот, що означає **а**.

І Теффі намалювала таке: ω .

– Непогано, – сказав Тегумай і надряпав те саме на своєму шматкові березової кори. – Але ти забула, що в коропа поперек рота завжди стирчать вусики.

– Цього я не вмю намалювати, тату.

– Нічого, спробуй. Намалюй відкритий рот і поперек нього вусик. Тоді ми знатимемо, що це короп, бо в окуня чи там форелі вусиків немає. От поглянь сюди, Теффі.

І Тегумай Бопсулай намалював таке: ω .

– Добре, зараз і я перемалюю, – сказала Теффі. – Ти зрозумієш, коли буде отак?

І вона намалювала ось що: Υ .

– Чудово, – сказав тато. – Коли я побачу цей знак, то злякаюсь так само, наче ти вискочила з-за дерева і крикнула *a*.

– Тепер крикни щось інше, – пишанючись собою, сказала Теффі.

– *Ya!* – голосно крикнув тато.

– Гм! – сказала Теффі. – Це змішаний звук. Кінець нагадує *a*, тобто рот коропа. А що ж робити з початком? *У-у-у-у* і *a*. *Ya!*

– Початок також схожий на той звук – рот коропа. Намалюймо ще щось од коропа, і все з'єднаємо, – запропонував тато. Він уже сам захопився грою.

– Ні! Якщо з'єднати, то я забуду. Треба, щоб це було окремо. Намалюй його хвіст. Коли короп заривається в мул, то видно лише його хвіст. До того ж мені здається, хвосту легко малювати, – сказала Теффі.

– Слушна думка, – сказав Тегумай. – Ось тобі й хвіст коропа для звука *у-у*.

І він намалював ось що: Υ .

– Тепер і я спробую, – сказала Теффі, – але, знаєш, татуню, я не вмю так гарно малювати. Що, коли я намалюю лише краєчок хвоста і паличку замість середини?

І вона намалювала таке: Υ .

Тато схвально кивнув головою, і очі в нього заблищали від хвилювання.

– Як гарно! – сказала Теффі. – Тепер гукни ще щось, татуню.

– *O!* – голосно крикнув тато.

– Ну, це дуже легко, – сказала Теффі. – *У* тебе рот став зовсім круглий, немов яйце або камінчик. Отже, можна покласти яйце або камінець.

– Під рукою не завжди трапляється яйце чи камінець. Краще видряпати щось кругле, що нагадувало б ці речі.

І він намалював ось що: O .

– Ах, як гарно! – вигукнула Теффі. – Поглянь, скільки звуків-картинок ми вже намалювали: рот коропа, хвіст коропа і яйце! Крикни ще що-небудь, татку!

– Ссс! – сказав тато і наморщив лоба, але захоплена Теффі навіть не помітила цього.

– Це зовсім легко, – сказала вона, дряпаючи по корі.

– Що легко? – перепитав тато. – Я думаю, а ти мені заважаєш.

– Але ж і це звук! Так, татуню, сичить гадюка, коли вона думає й не хоче, щоб їй заважали. Намалюймо для цього звука гадюку. Добре?

І вона намалювала ось що: *С*.

– Знаєш, – сказала Теффі, – у нас буде ще один чудовий секрет. Коли ти намалюєш гадюку, яка сичить біля входу в маленьку печеру, де ти лагодиш свої ості, то я знатиму, що ти про щось напружено думаєш, і входитьиму тихенько-тихенько, як мишка. А якщо ти намалюєш її на дереві біля річки, коли полюєш рибу, то я знатиму, що мені треба ходити ще тихше за мишку, аби не полахати рибу й не заважати тобі.

– Просто чудово! – сказав Тегумай. – У цій грі куди більше глуду, ніж ти гадаєш. Теффі, люба, мені здається, що донечка твого татка придумала таку чудову штуку, якої ще ніхто не винайшов з тих пір, як Плем'я Тегумая навчилося насаджувати на списи та ості акуліччі зуби замість кременевих гостряків. Мені здається, що ми розкрили величезну таємницю світу!

– Яку? – спитала Теффі, й очі в неї засяяли з цікавості.

– Зараз поясню, – відповів тато. – Як зветься вода мовою племені Тегумая?

– Ну звісно ж *уа*, і це означає також і річку. Наприклад, Вагай-*уа* – це річка Вагай.

– А як зветься погана вода, від якої на людей нападає лихоманка, – ну, чорна вода, болотяна вода?

– *Уо*. А що?

– Тепер дивись, – сказав тато. – Уяви, що ти побачила б оцей знак біля калюжі на Бобровому болоті.

І він намалював таке:

– Хвіст коропа і кругле яйце. Два звуки разом. *Уо!* Погана вода! – раптом вигукнула Теффі. – Звісно, я б не стала пити тієї води, бо знала б від тебе, що вона погана.

– Але для цього зовсім не треба, щоб я був близько біля води! Я можу бути десь дуже далеко-далеко від того місця, мовчки собі полювати, і всс ж таки...